

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГАХ

Кучер О. Є., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: старший викладач кафедри господарсько-правових дисциплін ННІПП НАВС Пономарьова Т.С.

Актуальність даного питання в тому, що інститут захисту прав людини, як споживача банківських послуг є неповним та потребує вдосконалення чинного законодавства.

Метою роботи є наукове обґрунтування державного пріоритету у формуванні системи захисту прав споживачів банківських послуг.

Банк - юридична особа, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги, відомості про яку внесені до Державного реєстру банків.

За даними, опублікованими Незалежною асоціацією банків України за результатами 2012 р., загальні доходи банківської системи України на 78,1% склалися з відсоткових доходів і на 14,1% — з комісійних. При цьому, порівняно з 2011 р., відбулося збільшення як відсоткових, так і комісійних доходів банківської системи (на 5 та 15% відповідно). У першому півріччі 2013-го, згідно з даними НБУ, тенденції збереглися: частка відсоткових доходів банківської системи становила 78,6%, а комісійних — 14,5%.

Стосовно комісій у банку є великий простір для фантазії. Тут і комісії за видачу кредитів, відкриття та обслуговування рахунків, випуск карт, видача готівки через касу та багато інших послуг.

Проте комісія - це договір, за яким одна сторона (комісіонер) зобов'язується за дорученням другої сторони (комітента) за плату вчинити один або кілька правочинів від свого імені, але за рахунок комітента.

Слід зазначити, що при укладенні кредитного договору, жодних доручень, за плату, вчиняти будь які правочини від імені банку та за рахунок споживача, позичальник банку в даному випадку не дає. Окремий договір комісії між позичальником та банком не укладається.

Вказані комісії не можна вважати і витратами позичальника за оформлення договору, оскільки такі витрати, як правило, передбачаються окремим пунктом кредитного договору.

Встановивши в договорах комісію, наприклад, за надання кредиту, за управлінням кредитом та за видачу готівкових коштів, комісію за дострокове погашення кредиту, кредитодавець жодних послуг позичальнику не надає, що суперечить вимогам чинного законодавства.

Відповідно до Закону України «Про захист прав споживачів»: споживач не зобов'язаний сплачувати кредитодавцеві будь-які збори, відсотки комісії або інші вартісні елементи кредиту, що не були зазначені у договорі.

Кредитодавцю забороняється встановлювати у договорі про надання споживчого кредиту будь-які збори, відсотки, комісії, платежі тощо за дії, які не є послугою у визначенні цього Закону. Умова договору про надання споживчого кредиту, яка передбачає здійснення будь-яких платежів за дії, які не є послугою у визначенні цього Закону, є нікчемною.

На засіданні Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, банківської діяльності, податкової та митної політики за темою «Захист прав споживачів фінансових послуг: міжнародний досвід», яке відбулося 22 вересня 2011 року, було розроблено ряд теоретичних та практичних положень. Зокрема, зазначалося, що успішне реформування сфери захисту прав громадян як споживачів фінансових послуг вимагає врегулювання законодавчих колізій та прогалин з метою послідовного, системного та недовозначного вирішення найголовніших проблем у цій сфері, зокрема стосовно:

Захисту прав позичальника у кредитних правовідносинах (стосовно доступу громадян до потрібної інформації щодо вартості кредиту та їх прав як споживачів фінансових послуг);

Захисту прав вкладників банку та кредитних спілок (зокрема щодо безперерйного функціонування системи гарантування вкладів);

Встановлення чітких санкцій до фінансових установ та їх посадових осіб за порушення прав громадян як споживачів фінансових послуг, а також механізму накладення таких санкцій;

Передбачення механізмів позасудового врегулювання спорів;

Закріплення правових механізмів подання колективних позовів громадськими організаціями, які здійснюють свою діяльність у сфері ринку фінансових послуг.

Отже, слід покращити систему захисту прав споживачів та врегулювати колізію в нормативно-правових актах нашої соціальної держави, з метою забезпечення прав та свобод людини та громадянина.

ЗАХИСТ ПРАВ УЧАСНИКІВ БІРЖОВИХ ПРАВОВІДНОСИН

Коноваленко О.А., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри господарсько-правових дисциплін ННПП НАВС Котирло О.О.

Дана тема є досить актуальною на сьогоднішній день. Це зумовлено активним розвитком біржових правовідносин. Правовідносини можна визначити як врегульовані нормами права суспільні відносини, учасники яких мають взаємні права й обов'язками, гарантовані їм державою. Так як і будь-які відносини, правоїдносини мають свої притаманні ознаки. До них можна віднести:

- правовідносини являють собою вид соціального зв'язку (юридичний зв'язок) суб'єктів соціального спілкування;
- правовідносини виникають на основі норм права, тобто правовідносини - це не всяке фактичне відношення, а тільки те яке врегульовано нормами права;
- суб'єкти правовідносин мають взаємозалежні(взаємні) юридичні права й обов'язки;
- правовідносини є двостороннім юридичним зв'язком, тобто вони здійснюються через взаємні юридичні права й обов'язки;
- правовідносини існують остільки, оскільки учасники є носіями відповідних прав і обов'язків;
- правовідносини є вольовим юридичним зв'язком, тобто є результатом волевиявлення обох сторін правовідносин, або однієї з його сторін.

Гарантом біржових правовідносин виступає держава. У випадках передбачених законом або договором, виконання невиконаних або неналежаще виконаних обов'язків, захист, відновлення порушених прав суб'єктів правовідносини забезпечуються примусовими заходами. Дані примусові заходи застосовує держава. Тому ми бачимо, що держава намагається створити максимально комфортні умови для здійснення даної діяльності. Під час здійснення біржової діяльності суб'єкти господарювання повинні діяти відповідно до правил та норм встановлених державою. Для того щоб уникнути проблем під час здійснення біржової торгівлі законодавець намагався всецільно охопити всі аспекти здійснення даної діяльності. Під час здійснення біржових торгів її учасники повинні діяти чітко до встановлених державою норм та правил.

Розкривши дану тему можна побачити, що в Україні є всі належні умови для здійснення суб'єктами господарювання біржової діяльності. Правовідносини, що виникають безпосередньо під час її здійснення забезпечують учасникам належні умови.